

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 „JÓ SZERENCSET” MELLÉKLETTEL EGYÜTT
 EGESZ ÉVRE 12.—K. | NEGYED ÉVRE 3.—K.
 FELEVRE 6.—K. | EGYES SZÁM —.60 K.

FŐSZERKESZTŐ
 DR. BISCHITZ BÉLA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 BUDAPEST, IV., (BELVÁROS) MOLNÁR-UTCA 33
 TELEFON 108—00.
 HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

Írói díj 8 oldalas nyomtatott ivenként 35 K.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

A legújabb mélyfurások Magyarországon.

A nemzetközi furómérnökök kongresszusa bár szinte merő véletlenségből s nagyobbára csak lapunk figyelmissége folytán — került hozzánk, mégse minden actualitástól menten tartott Budapesten.

Magyarországon eddig még meg nem ért módon felderült a mélyfurások napja. Az ország minden részében folyik mélyfurás, Zemplénpén ép úgy, mint odalenn Horvátországban, de ezek szórványos esetek. Ez alkalommal azokról a mélyfurásokról emlékszünk meg, melyek leginkább jelzik a mostani bányászati ténykedések irányát, nevezetesen: az erdélyi és izaszacsali mélyfurásokról.

Erdélyben.

Az Erdélyben folyamatban levő mélyfurásokról, melyek a kinstár kezelésében folynak, kolozsvári tudósítónk illetékes helyről vett információk nyomán a következőkről számol be:

Az eredetileg 350 méter mélyre tervezett *szászrégeni* furást 894.23 méter mélységben hagytuk abba. Gáznyomok több ízben mutatkoztak, nevezetesen 108, 220, 400, 480, 660, 705 méternél. Gyakorlatilag értékesíthető mennyiségben gázt nem tártunk fel. Szászrégenre nézve igen fontos eredmény azonban az, hogy 80 és 220 méteres mélységben bő édesvizet találtunk; 80 méternyi mélységből percnként 75—80 liter édes viz fakad, mely a városnak ivóvízzel való ellátására fordítható.

Az ugyancsak 350 méter mélyre tervezett *marosugrai* furás jelenleg már 965 méter mély és mélyítését lehetőség szerint még tovább is folytatjuk, mert kedvező helyen telepítve, a mezőségi rétegekre vonatkozó ismereteinket igen becses adatokkal gazdagítja. Gáznyomok 127, 170, 245, 320, 390, 520 és 600 méternyi mélységben mutatkoztak. A 432 méteren felüli gázok össze vannak gyűjtve és ezeknek mennyisége óránként 6 köbmétert tesz ki. Ugyanennyire becsülhető a 432 méteren alul fakadó gáz. A gázzal együtt a furólyukból percnként kb. 60 liter jódos sósviz ömlik ki állandóan.

A jelenleg 599.7 méter mély *maroszent-*

györgyi furólyukban 14, 70, 90, 180, 202, 375, 430 méter mélységekben kaptunk gáznyomokat. A furást folytatjuk.

A *dicsőszentmártoni* furás jelenleg 300 méter mély; jelentékenyebb gáznyomok 220 és 284—300 méter mélységnél mutatkoztak. Furást még folytatjuk.

Szentbenedeken az első furással sőtömszbe jutottunk, amiért is azt 108 méter mélységben abbahagytuk. Az ujonnan kezdett furás még csak 69 méter mély. Ugyanitt egy 78 méter mély kézfurásunk is van üzemben. Amint a fentebbiekből kitűnik, a szentbenedeki kivételével, valamennyi furásunk tárt fel legalább is oly mennyiségű gázt, — hogy a további kutatás azokon a helyeken föltétlenül indokolt. Ha figyelembe vesszük, hogy a már ismert amerikai gázterületeken mélyített furásoknak kb. 30 százaléká *teljesen meddő* és tekintetbe vesszük továbbá, hogy kutató furásaink még furásoktól teljesen szűz területeken telepítettek — az eddig elért eredményeket is kielégítőeknek kell tekintenünk, mert a gázformációnak a furások helyén való jelenlétéről bizonyosságot szolgáltatottak. A további furásoktól várhatjuk majd a gázvezető zónák *dusabb pontjainak megtalálását.*

A mi türelmetlen nagyközönségünket per sze az eddigi eredmények nem tudják kielégíteni, mert az minden egyes furástól annyi gázt vár, mint amennyit a földkerekségén párját ritkító kissármási gázkut szolgáltat. Ily vérmes remények természetesen soha sem válhatnak valóra.

Az Iza völgyében.

A Magyar Kárpáti Petroleum Rt. 1910. december havában kezdte meg munkálatait az Iza völgyében.

1910. szeptemberben kezdődött meg a Magyar Kárpáti Petroleum r.-t. működése Izsáczsalon. Három erős furótornyot és hatalmas furótelepeket állítottak fel a javított canadai (galíciai) systema szerint, melyeket Perkins Mc. Intosh és Perkins of Stryj szállított és szerelt fel. A hajtóerőt egy külön, utolsó modell szerinti kazán szolgáltatja (42 méter² fűtőterülettel) külön erős furógépekkel, 35—40 HP., melyeket Knövenagel Hannoverből, továbbá Mc. Garvey szállított. A telep felszerelése a legmodernebb és tökéletes; a társaság beszerezte a

mélységben nagymennyiségű olajra fognak bukanni.

3. számú forrás. Ezen forrás 432 méter mélységű, jelenlegi átmérője 9 hüvelyk; a víz kizárva egy 12 hüvelyk átmérőjű hermetikus cső által 95 méternél. Itt már sok jó olajnak a nyomát találták és sok hordóval merítették ki. A furási munkálatokat folytatják és lehetőleg mélyre teszik a 9 hüvelykes csövet, mielőtt a kisebb átmérőjűt illesztik bele.

4. számú forrás. Víz kizárva 190 méternél, 12 hüvelyk átmérőjű cső által jelenlegi mélység 362 méter, 10 hüvelyk mozgatható foglalattal, most folynak a munkálatok annak mélyebbre való tételére. Ezen forrás közel van a régi 1. számú forráshoz, ahol egy nagyobb olaj- és gázömlés történt már 455 méternél, mielőtt ezen társaság átvette. Az akkor használatban lévő vékony cső össze lett szorítva és 18 lábbal a felszín fölé emelve.

Ezen forrás előnyös helyzetét a néhai Böckh János professzor személyesen állapította meg és Zuber tanár határozta meg a 4. sz. forrás helyét, mint legjobbat, amilyen közel csak lehet a régi 1. számúhoz. Minden intézkedés megtörtént a lehető legnagyobb mélység elérésének biztosítására.

*

Helyénvalónak látjuk, hogy közöljük néhai Böckh Jánosnak, ennek a feledhetetlenül derék s hírneves gyakorlati geologusnak e területről felvett geológiai térképét, amely a „magyar“ petróleumról irt alapvető munkájában látott napvilágot.

A fentiekből egyébiránt látható, hogy a társaság mindent elkövetett, hogy egyszer és mindenkorra bebizonyítsa, hogy tényleg létezik ilyen nagy olajterület és hogy egy új, fontos iparágat honosítson meg Magyarországon.

Nem lesz talán érdektelen, ha a következő kivonatot közöljük még ezen földekben talált olaj minőségének analitikus jelentéséből és annak egyéb értékes melléktermékeire vonatkozólag Mr. John T. Normann nyomán:

„Ezen kutatások eredményének és a talált termékeknek gondos átvizsgálása után — írja Normann — azon helyzetben vagyok, hogy kijelenthetem, hogy ezen nyers petroleum nagyban hasonlít a borislaw-tustanowici vidéken találtakhoz, melyek az egész galíciai olajszállítmány legnagyobb részét képezik, a kereskedelmi termékek kitűnő minőségűek, a viasz különösen értékes. Tapasztalatok után bebizonyosodott, hogy a mélyebb rétegekből csapolt olaj felette áll az eddigi sekély forrásokból merített olajnak és arra vall, hogy ezzel igen rendkívüli értékes petroleumforrások és az ezzel járó termékek fedeztetek fel.“

HAZAI HIREK.

A fém- és sóbánya-altisztek panaszai.

Az 1912. állami költségvetésből megnyugvással konstatáltuk, hogy a kincstári altisztekről is történt gondoskodás. Ugy gondoltuk, hogy a kemény és veszélyes munkában görnyedő és kétségtelenül rosszul fizetett altisztről végleges intézkedés történt, amely megnyugvással fogja eltölteni a kétségbeesett, de csendesen tűrő fém- és sóbánya-altiszteket is.

De aztán egyre-másra kaptuk az altisztek panaszos leveleit, amelyben sanyaru helyzetüket ecsetelik kétségbeesetten, legutóbb pedig emlékiratban jajdultak fel, elmondván, hogy a költségvetés szűkkelően gondoskodott róluk. A költségvetés ezeket mondja:

A kiadási többlet részletes indokolását megelőzőleg fel kell említenem, hogy a bányászati körébe tartozó üzemi ágazatoknál a kézi erőnek lehetőleg géperővel való pótlása és evégből a gőz-, gáz- és villamos erővel hajtott gépeknek és berendezéseknek alkalmazása képzetesebb altisztek alkalmazását teszi szükségessé. Az ezek által támasztott nagyobb igények kielégítése céljából az 1912. évi költségvetési előirányzatban további huszonöt szaporítottam az I. osztályba tartozó bányálatizti állások számát, 3 II-od és 30 III-ad osztályu altizti állás egyidejű beszüntetése mellett, úgy, hogy végeredményben az altizti létszám 8-al csökken. Ezzel az intézkedéssel az 1911. évben megkezdett altizti létszámrendezés befejezettnek tekinthető.

Ezzel szemben az altisztek a következő feliratban foglalják össze panaszukat:

„A kincstári fém- és sóbányászati altisztek meghiusult reményei.

A kincstári fém- és sóbányászati, valamint fémkobászati altiszteket javadalmazás tekintetében a pénzügyi kormány már hosszabb idő óta a legszebb ígéretekkel halmozza el, de ezen ígéretek mindig zátonyra jutva, hajótörést szenvednek. Azok a szép ígéretek, melyek tarthatatlan helyzetük javulásával kecsegtetnek, mindannyiszor meghiusulnak s így a szegény altisztek évről-évre kénytelenek az alamiznaszerű fizetésből a rettenetesen fokozódó drágasággal küzdeni annak a reményében, hogy a már több ízben ígért fizetésrendezést — ha valamikor megkapják — majd enyhíteni fogja szomorú helyzetüket s javítani fog a végromlásig sülyedt adósságukon s kirántja őket az anyagi tönkrejutás örvényéből.

A volt koalíciós kormány már fel is vette

Festékek és lakkok

megbízható, szolid és olcsó beszerzési forrása

KRAYER E. és TÁRSA BUDAPEST festék-, kence- és lakkgyára ...

... Főraktár és iroda: **V., Váci-ut-6.**
„Krayertestékudvar“

O. cs. és kir. Fensége, József főherceg udv. szállítója.
A m. királyi államvasutak, állami, gép- és vasgyárak,
az összes waggongyárak, Budapest főváros szállítója.

(B/2139/420/52/11)

Eredeti FREDIT CSAPÁGYFÉMEKET minden célnak megfelelő minőségekben gyárt kizárólag az:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA

fizetésük javítását az állami költségvetésbe, de a bekövetkezett exlex megsemmisítette a fizetés-rendezésbe helyezett reményüket. Azonban Lukács László pénzügyminiszter ur Őexcellenciája a legutolsó választások előtt Kőrmöczbányán tartott programbeszédével, midőn Selmezbányáról egy 50 tagu bányaallosztási küldöttségnek azt a biztos ígéretet tette, hogy jogos és méltányosnak elismert kérésüknek mielőbbi teljesítése semmi kétséget nem szenvedhet, új reményt plántált beléjük. Azóta már két év múlt el s a magas ígéret ismét csak ígéret maradt. Valamint eddig, ugy a jövő évi állami költségvetés előirányzatában is, amidőn minden ágazat alkalmazottainak általános fizetésjavításáról gondoskodva lett, a fém- és sóbányászati altisztek a legnyomorúságosabb fizetésrendezés helyett csak 25 intézői állás szervezése és 10 segédaltiszti állás beszüntetése vétetett tervezetbe. Hát csak ezek vannak rászorulva a fizetésjavításra? Hát a többi 300—400 altiszt — hogy fognak enyhíteni nyomorukon a rettenetes nagy drágaságban, akik már amugy is nyakig usznak az adósságban?

Ezek után megerősítést nyer bekezdő állításunk, hogy a kincstári bányaallosztók, nem bírva a nevelési költségeket fedezni, csupa hű reményekkel kénytelenek táplálni nyomorban sinylődő családjukat. Miként a nap sugarai reggelenként eltűntetik a csillogó harmatot, ugy tűnnek el a bányaallosztók fizetésrendezés iránt táplált reményei.

Az a hír, hogy a jövő évi állami költségvetésben sem történt róluk általános gondoskodás, igen lesújtólag hatott az altiszti karra és óriási elkeseredést szült köztük az a tudat, hogy még a Kőrmöczbányán elhangzott ministeri ígéretben is, melyhez utolsó reményeket fűzték, csalódnok kellett s még fájdalmasabban érinti őket az, hogy a pénzügyi kormány mindenkor csak a fém-bányászokat tekinti mostoha gyermekeinek.

Már pedig a bányászok, kik az általuk kivíjít kincsekkel lényegesen hozzájárulnak az ország fentartásához, sokkal megszívlelendőbbek, mint a többi közegek, mert míg emezek legnagyobb-része már az aknák mélységének pusztá látásától is irtóznak, addig a bányaallosztók, mint az állam kvalifikált közegei, az idő minden szakában, a kincskeresés legjobb reményével eltelve, életük veszélyeztetésével indulnak a föld gyomrába, hogy az ott rejlő kincset kiaknázhassák, hol minden pillanatban martalékaul eshetnek a hatalmas sziklák hasadékaiból rájuk leselkedő rettenetes halálnak.

És e terhes szolgálatuk mégis csak 700 korona kezdő és 1700 korona elérhetetlen legmagasabb fizetéssel van honorálva.

Az csak nem lehet ok rá, hogy a fém-bányászati némely kerületben nem hajt annyi hasznót, amennyit az állam tőle vár? S hogy a bá-

nyákat mégis üzemben tartja, nem azért teszi, mintha embereket kegyelemkenyéren akarna tartani, hanem igenis teszi ezt a bányászat jövedelmezőségében beállható oly kedvező fordulat reményében, mely a magas kincstárnak majdan milliókat hoz.

Az alkalmazottak kötelmeiket most is ép oly odaadó buzgó szorgalommal, sőt mondhatni jobban teljesítik, mint valaha, midőn bányászat még nagyobb jövedelemmel járt, mert sokkal nehezebb eredményt felmutatni ott, hol kevés a kincs, mint ahol az bőven van.

Lehetne-e csodálkozni azon, ha az ilyen mostoha elbánás után a nembánomság, a keserű lemondás érzése tartaná fogva a lelkeket és megínogva a bizalmuk, ami nemcsak a szolgálat ügybuzgalmára, hanem az üzemi eredmény hátrányára is bénítólag hathatna.

A rettenetesen emelkedő drágaság következtében az iparos, a mezőgazda, egyszóval a munkaadók összes osztályai kényyszerülve vannak alkalmazottaik fizetését felomelni, mert különben munkaerő hiányában üzemük megszűnik működni s ők maguk is biztosan az anyagi tönkrejutás örvényébe kerülnének.

Ezt a nemes példát nemcsak a magánéletben, hanem az államnál is látjuk. A magyar kormány is gondoskodik egyes ágazatok alkalmazottainak fizetésrendezéséről, gondoskodik az utcán elhagyott gyermekek neveléséről s mi több még a börtönbe került rabok ellátásáról is, csak épen a kincstári fém-bányászati altisztek azok a mostoha gyermekek, kikre senki se akarja gondozó figyelmét kiterjeszteni.

A mostoha elbánás tényállásának bebizonyítására: szolgáljon e rövid összehasonlítás alapul, mely szerint a vasgyáraknál, nemkülönben a vas- és szénbányászatnál a legfelsőbb 3600 koronával javadalmazott fokozat 30 szolgálati év alatt elérhető, a fém- és sóbányászatnál pedig 60 évig kell szolgálnia a bánya, illetve kohálatisztnak, míg az 1700 koronával javadalmazott legfelsőbb fokozatba juthat, mert a vas- és kőszénbányászatnál 10 előléptetési fokozat van 3—3 évi várakozási idővel, ellenben a fém- és sóbányászatnál 12 fokozat 5—5 évi előléptetéssel.

A jelen összehasonlítás nem azért történik, mintha a fém-bányászati és kohászati altisztek sokaltnak vagy irigyelnék vas- és szénbányász kartársaik megérdemelt fizetését, hanem azért, hogy megmutassák, hogy egyenlő kvalifikáció és munkateljesítés mellett mily óriási eltérés van a vas- és a fém-bányászati és vasgyári altisztek fizetése között, mely különbség különösen azért érthetetlen, mert a felsorolt összes üzemágak mind a pénzügyminisztérium alá tartoznak.

Midőn a fém- és sóbányászati, valamint a fémkohászati altisztek keserű kényszerűségből

TURUL A LEGMEGBIZHATÓBB TÖMITŐLEMEZ
LEGMAGASABB NYOMÁSHOZ. KIZÁRÓLAGOS RAKTÁR:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA

nyomasztó helyzetüket és fájó sebeiket nagyjából feltárták, tették ezt azért, mert szívük anynyira el van keseredve, hogy azt tovább tűrni nem képesek; tették ezt abban a reményben, hogy panaszuk majd az országházban a törvényhozás emberei előtt is méltányos elismerésre talál s az 1912. évi állami költségvetés tárgyalásánál a fém- és sóbányászok csekély fizetését a vasgyári vas- és szénbányászati altisztekével egyenlővé fogják tenni.

Igy panaszkodnak a sorsukkal elégedetlen altisztek. De kell, hogy csendes kérő panaszuk eljusson a pénzügyminiszter szívéig, aki bizonyára jóakarattal fogja óhajukat teljesíteni, mert elkeseredett emberek rosszul dolgoznak.

A selmeci Mensa Academica. Ezelőtt kilenc hónappal a bányászati főiskola Segélyző-Egylete bizonytalan utjukra bocsátotta a fölhívásokat, amelyekkel a jószívű adakozókat arra kérte, hogy némi csekéllyel támogassák a segélyzőegylet diákasztalát. És gyűltek a fillérek, gyűltek a koronák s ma már 10.000 K alaptökével van megalapozva az emberséges intézmény. Ám tűnjék ki a diákasztal agilis elnökének és megalapítójának hozzánk intézett leveléből, hogy az állami magánhivatalok, hatóságok és a szakközönség, mily áldozatkészséggel alapozták meg az egyre erősbödő intézményt. Kívánjuk is, hogy ez a páratlan buzgóság a jövőben csak fokozódjék.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Folyó hó 18-án kelt H/1322. számú becses átiratára válaszolva, van szerencsénk szíves tudomására hozni, hogy a Mensa-eelszámolást, valamint a diákasztalra vonatkozó minden fejlődési mozzanatot, mint a múltban, úgy a jövőben is örömmel bocsátjuk rendelkezésére és őszinte köszönettel vesszük azt az ajánlatát, hogy minden idevágó nyugtázás, vagy egyéb természetű hírért az intézmény javára rendes írói díjat fog kiutalványozni.

Csatolva beküldjük ez alkalommal a zólyombrezói vasgyári tisztikar adakozóinak névsorát nyilvános nyugtázás céljából.

A bányász- és erdész-szakközönség ilyen módon megnyilatkozó áldozatkészsége, valamint a szakok iránt érdeklődő jóakaróink és ügyünket lelkesen fölkaroló fölöttes hatóságunk támogatása megerősít bennünket abban a tudatban, hogy megkezdett munkánkat kitartással és lelkesedéssel folytassuk és humánus intézményünket mindjobban fejlesszük.

Épen háromnegyed éve annak, hogy a létesítendő selmeci „Mensa Academica“ ügyében a főiskolai „Segélyző-Egylet“ elnöksége fölhívást bocsátott közre a szaklapokban, kérvén mindazokat, akik ifjúságunk jóakarói és barátai és akik a bányász és erdész jövő nemzedékének érdekeit szívükön viselik, járuljanak adományaikkal a Mensa létesítéséhez.

A fölhívásra a főiskola derék tanártestülete azzal válaszolt, hogy a saját kebelében megindított

gyűjtés eredményeképpen körülbelül 600 koronát bocsátott a „Segélyző-Egylet“ vezetőségének rendelkezésére. De meghaligatta és megértette az ifjúság támogatására irányuló szózatot Selmec városának nagyrabecsült polgársága, valamint az országnak legkülönbözőbb helyein működő bányász- és erdész-társadalom is és ma már 9400 koronán felül álló összeggyűjtött alaptökekről számolhatunk be és szilárdan megalapozva látjuk intézményünket és jóleső érzéssel tapasztalhatjuk, hogy fáradságunk nem veszett kárba, meghozta gyümölcseit.

A nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminisztérium megindított akciónkat meleg érdeklődéssel, igaz jóakarattal és szeretettel karolta föl és 1912. évtől kezdődőleg évi 4000 korona államségélyt helyezett kilátásba, amely összeget egyrészt a „Diákasztal“ alaptökéjének gyarapítására, másrészt az arra érdemes, törekvő, jó előmenetelű, de szegénysorsu hallgatóink anyagi támogatására fogunk fölhasználni.

Hálás köszönettel tartozunk a sajtónak is, mely nem késett ügyünknek szélesebb körben való propagálásával a Mensa fejlesztését hathatósan előmozdítani.

A Mensa 90 tagot képes már befogadni és körülbelül 30 főiskolai hallgatónak ad ezidőszereint kedvezményes ebédet. Természetes, hogy az a főiskola hallgatóinak jelenlegi száma mellett, mely a 700-at is meghaladja, olyan csekély szám, mely korántsem elégítheti ki a szükségletet. Az intézmény vezetőségén nem mulik, hogy e tekintetben is mindent elkövessen, ami az általános drágasággal kétszeresen sújtott főiskolai ifjúság helyzetének megkönnyítésére vezet.

A főiskolai „Segélyző-Egylet“ nevében
Selmecbányán 1911. évi november 20-án.

Kövesi Antal
főisk. tanár
a Segélyző-egylet és a Mensa elnöke.

*

A főiskolai „Segélyző-Egylet“ elnöksége hálás és őszinte köszönetének kifejezése mellett újabban a következő adományokat nyugtázta: Zólyombrezói m. kir. vasgyári fogyasztási szövetkezet 30 K, Spannbauer Rezső, Schenek Gyula, Schandl Emil dr és a zólyombrezói m. kir. vasgyári olvasó- és társaskör 20—20 K, Milosevics Milos 15 K, Kunszt János 12 K, Golián Pál, Marek Károly, Hrencsik Márton, Latinák Gyula és Griell Imre dr 10—10 K, Kreszméry Vladimír, Hagen Alfréd és Török László 6—6 K, Tannenberg Géza, Gunda Rezső, Pfaff Gusztáv, Hüke Kálmán, Pour Richárd, Marek László, Gombossy Gyula, Maróthy Gyula, Körmendy Dezső, Braxatorisz Oszkár, Dérer Béla, Wünsch Ottó, Kerpely Lajos, Bartsch Dezső, Draskovich József, Baliga Gusztáv, Bartkó Vilmos, Endrizzi Kelemen, Petricskó Jenő, Hermann Sándor, Sas Ferenc, Fehr Géza és Wagner Károly 5—5 K, Kárpáti Jenő dr, Füstös István, Bosznay Dezső, Kovácsy Sándor és Lányi Ödön 3—3 K, Andrejka József, Vikolinszky Ernő, Jellmann Gyula, Mésztrik Ferenc, Kreutz Sándor, Schmith Arthur, Szentiványi Tibor, Jorcsik Károly, Berka Sándor, Palencsár Endre, Grineusz József, Fílesák János, Grobon István és Pocebubay Samu 2—2 K, Zelenka Emil, Ihring Ede, Raschka Gyuláné, Kardos Ede,

Longauer János, Lipka János, Szimann Ferenc, Chudik István, Schlosser József, Haluska János, Boros András, Zahoránszky Ferenc, Zsolczay Lajos, Vaczulik Kálmán, Konok György, Bohál Vince, Kurián Sándor, Elsner Sámuel, Banyák Alajos, Petrovics Emil, Pobožsny Jenő, Natter Ede, Brandeis Rezső, Kriz Antal, Ambróz József, Ocsenás Antal, Lelkő Mátyás, Sesztina János, Tillesch Gusztáv, Ernek János, Kirschner András, Kemény István és Popozsny Vazul 1—1 K.

A mai napig befolyt adományok összege: 9401 korona 87 fillér.

Bányabirtokszerzés. Az Oberschleisische hisenbahn—Bedarfs A. G. friedenshüttei cég három darab, egyenként 180465 60 m² területű bányatelek adományozásáért folyamodott az iglói kir. bányakapitánysághoz. A megtartott bányajárás a telep művelőségét mindenütt megállapította. Ezen új adományozás által a vállalat adományozott területe a 7 és fél millió négyzetmétert átlépte.

Akna névünnep. A selmecbányai Erzsébet-akna múlt vasárnap tartotta névünnepét. A bányászok az üzemvezetőkkel a templomba vonultak s az istentisztelet után a régi szokáshoz híven, jutalmat osztottak ki a munkásoknak.

A Rudai 12 Apostol. Nemsokára már el fog dőlni, érdeke-e aranybányászatunknak a Rudai 12 Apostol tervezetének megvalósítása; vagy ha érdeke is az aranyvállalatok többségének, gyakorlatilag megvalósítható-e? Ám ha nem is hiszen törvény a monopoliumból, a brádi társulatnak nincsen oka a kétségbeesésre, mert oly messze szerencsével dolgozik, hogy jut is (a tolvajoknak), marad is (a társulatnak). A lefolyt októberi termelés felülmúl minden képzeltet, mert nem kevesebb, mint 235 kilogrammot tesz ki. A dus termelés onnan van, hogy a legutóbbi időkben nagymennyiségű szabad-aranyleletekre akadtak.

Arany az Avasban. Szatmárról írják lapunknak, hogy a Mike északkeleti oldalán dus arany- és ezüsttartalmu ércet találtak.

Földomlás. Rimaszombatról írják lapunknak, hogy Bucsak József rákosbányai lakos az ottani bányában földomlás következtében súlyosan megsérült.

Kincstári mótorközlekedés. A Brád—Körösbánya—Abrudbánya—Zalatna között zuzérc szállításra használt kincstári mótorközlekedés i. hó 9-én megindult, azonban 8—10 napig csak Zalatna és a verespatak—toroki kincstári zuzó közötti útvonalon közlekedhetik, mert a brádi út még mindig nincs teljesen rendben. A zuzérc könnyű fuvarozása úgy a zalatnai kohóra, valamint a kincstári és magánbányászatra nézve nagyjelentőségű s ennek keresztülvitele Kurowszky Zsigmond kir. bányatanácsos ismert agilitásának köszönhető.

Baleset. A verespataki kincstári Szt. Kereszt Altáróban i. hó 16-án reggel Csóra György 27 éves bányamunkás egy elhagyott és tiltott táróba ment, ahol a tetőzetből lemállott köréteg reászakadt és lábát törte. Valószínűleg belső sérüléseket is szenvedett.

Agyonütötte a vastörmelék. Bisztrán János vashegyi bányamunkást folyó hó 22-én a reászakadt vastörmelék fejtés közben maga alá temette és megölte.

Székhelyváltás. Tudósítónk jelenti, hogy a Kolozsvári Kőszénbánya Részvénytársaság székhelyét Kolozsvárról a szolnok-doboka vármegyei Szurdok község mellett fekvő Kiskeresztes községbe helyezte át, honnan az összes kereskedelmi ügyek intéztek. Helyénvalónak találnók, ha a társaság cége nevében feltüntetné e változást. Hírnevének ártana, ha „kolozsvári“-nak mondaná magát, mikor semmi összefüggés neve és cége közt. Lennének, kik ezt megtévesztő célzatnak tudnák be.

Gyilkos bányász. Petrilla mellett bányászok mulattak a korcsmában. Andreán Simon bányász felszólította Stéfán Simont, hogy énekelje ő is vele a Janku-nótát. Mikor az vonakodott eleget tenni a kérést, a garázd ember hasbaszurta bányásztársát. A szerencsétlen azonnal meghalt.

Bányaszerencsétlenség. Az Oberschleisische hisenbahn—Bedarfs A. G. friedenshüttei cég iglósztoki vasbányászatánál i. hó 25-én délelőtt a Glänzentárnában óriási kőzetomlás volt, mely Kacsir Lajos vajúrt agyonütötte. A leszakadt, körülbelül 100 méter-mázsza mélyiségű vasérc annyira betemette Kacsirt, hogy csak kétórai fáradságos munka után sikerült hulláját kiszabadítani.

A közsénfuvarok hivatalos mázsálása. A budapesti kereskedelmi és iparkamara átiratot intézett a főváros tanácsához, amelyben kívánatosnak jelezte, hogy a budapesti állomásokról a fővárosba fuvarozott kőszénzállítmányok a fogyasztó közönség megnyugtatása végett a Máv. által föllállítandó hidmérlegeken megmérjessenek és a hiteles sulyadatokkal elláttassanak. Hangsúlyozta egyszersmind a kamara, hogy a Máv. által megállapítani szándékolt q-ként 1 fillér mérlegelési díj túlságosan magas és utalással arra, hogy a két évvel ezelőtt a Máv-nál tartott szakértekezlet megállapítása szerint Bécsben a mérlegelési díj mázsánként 0.4 fillér, a díjat legfőbb 1/2 fillérben javasolta megállapítani.

Új bőrdögl

és egyéb finom bőrárut legelőnyösebben vásárolhat a készítőnél

Csángónál

Budapest, IV., Muzeum-körút 5. — Telefon 67-00.

Grand Prix aranyérem Páris.

Olcsó szabott árak. A cím fontos.

(B/3832/611/24)

RUGGYANTAÁRUKAT, ASZBESTÁRUKAT, SZÁRAZ és ZSIROS TÖMÍTÉSEKET LEGMEGBIZHATÓBB MINŐSÉGEKBE SZÁLLIT AZ:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM FALOTA.

Pécs város kedvezményes szene. Megemlékeztünk már arról, hogy Pécs városa a DGHT-től kedvezményes áru szemet kért, amit Schonka Ferenc, a DGHT elnökgazgatója és Csatóry Frigyes vezérigazgató ajánlatára meg is ígérték a város polgármesterének. Örülünk a DGHT elhatározásának Pécs városa szempontjából, mert így legalább Pécs város szénellátása nyugodt, biztos és megbízható lesz. S mivel alighanem az eddigi bizonytalanság volt a pécsi polgármester elhatározásának rugója, érthető az általános meglepedés, mely az ajánlat nyomán — hírünk szerint — kelt. Ámde Pécs városának saját tulajdonát képező szénbányája van Lámpáson, Pécs szomszédságában. Érthetetlennek látszik, hogy a város miért nem fordult a Dunántúli Kőszénbánya Rt.-hoz, mint amely két éve bérlé e bányát, szénszükséglete fedezése végett?

A Duragőzhajós szénelárusító igazgatósága a következő hármas, alternatív ajánlatot tette a városnak:

1. Társaságunk az u. n. kedvezményes szemet a kikötött 56,000 mm. évi mennyiség erejéig a megállapított célokon kívül városi, de nem nyereszkesedésre alapított üzemek részére is szállítja.

2. Kész társaságunk arra, hogy ezen szén helyett 20,000 mm. sajtolt szemet és 2000 mm. aknaszemet szállít a 75 filléres árban, mely esetben azonban, ha a 2000 mm. szén nem követeltetné teljes mennyiségben, szénünk sajtolt szénre való további konvertálása ki van zárva.

3. Kész arra, hogy ezen szén szállításának jogát 15,000 koronával megváltja. Külön bizottság tárgyalta az ajánlatot és beható eszmecsere után abban állapodott meg, hogy az ajánlat második pontja a jelen körülmények között, a város közönsége érdekének szempontjából alkalmasnak látszik az elfogadásra. Ennek alapján a tanács*elkészíti az egyszerű tervezetet, amelyet megküld a bányagazgatóságnak. Természetes, hogy az egyezés csak a bécsi igazgatóság és a városi közgyűlés jóváhagyása után lesz csak perfect.

Egy minta bánya. A bánya, amelyről itt szó van, csak névleg minta-bánya. A valóságban azonban nem kívánatos, hogy minden bánya a „minta-bánya“ szomorú sorsára jusson és gazdájának 115 koronányi adósága miatt újra kerüljön. Mert ez történik most ezen bányával. A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint bányabíró-ság árverést rendelt el az Egyesült Szent Miklós (Lónyabánya) Minta bányatársulat ellen. A végrehajtást Sulucz Pompiliusz abrudbányai lakos vezeti. Kikikialtási ár 1600 korona, amiből azonban egyáltalában nem következik az, hogy a bánya a kikikialtási áron alul nem kél el.

A zólyombrézó—breznóbánya—tiszolci h. é. vasut. A zólyombrézó—breznóbánya—tiszolci h. é. vasut kárgarami szárnyvonalán előállott és egy évi jótállással terhelt létesítményekre megszabott ótállási határidő folyó évi november hó 12-én lejárt.

A társaság kérelmére a kereskedelmi miniszter elrendelte a szárnyvonal műszaki utófelülvizsgálatát, ami november hó 21-én vette kezdetét.

Kedvezmény egy petróleum-vállalatnak. Az „Orsovai petróleum-gyári részvénytársaság“ a tuffáeri telepén létesített új paraffin-gyári üzeméig részére a rendes állami kedvezményeket megkapta az 1910. évi febr. 15-étől 1916. évi december 31-ig terjedő időre.

A sármási gáz. Kissármásról írják lapunknak, hogy a rémes tűz helyét ma már csak a reáhányt föld jelzi; a gáz azonban az elfojtott tűz területén folytonosan ömlik és a legkisebb vigyázatlanság, egy parányi szikra újból lángba boríthatná. Éppen ezért a kirendeltség állandó őrséget alkalmazott, amelynek éjjel-nappal őrködni kell, nehogy könnyelműségből, vagy gondatlanságból származó gyufagyújtás által a gáz ismét meg gyuljon.

Szénforgalom. A Máv. vonalai mentén fekvő kőszénbányák az október hó 22-től október hó 28-ig terjedő héten, hat munkanap alatt, összesen 13,414 kocsirakomány szemet adtak fel, 1141 kocsirakománnyal kevesebbet, mint az előző héten és 392 kocsirakománnyal kevesebbet, mint a múlt év hasonló (október 23-tól október 29-ig) időszakában. Egy-egy munkanapon átlag 2235 vasuti kocsit raktak meg; 190 kocsival kevesebbet, mint az előző hét egy-egy munkanapján. Október hó 29-től november hó 4-ig terjedő héten, hat munkanap alatt összesen 12,488 kocsirakomány szemet adtak fel; 926 kocsirakománnyal kevesebbet, mint az előző héten és 359 kocsirakománnyal kevesebbet, mint a múlt év hasonló (október 30-tól november 5-ig) időszakában. Egy-egy munkanapon átlag 2081 vasuti kocsit raktak meg; 154 kocsival kevesebbet, mint az előző hét egy-egy munkanapján.

A Szabó Emil és Társa cég, a Bolinder-motorok magyarországi egyedárusítói megvették a Központi Kereskedelmi és Iparbank géposztályát a gépállománnyal együtt és irodahelyiségeiket nov. 26-án már annak helyére helyezték át (V., Váci-körút 26.)

A „Magyar Compass“ című, dr. galánthai Nagy Sándor által kiváló szakértelemmel szerkesztett pénzügyi évkönyvből most jelent meg a XXXIX-ik évfolyam első része 105 ivre terjedő kötetben. Ez a hazai pénzügynek rendkívüli szolgálatot tévő, nélkülözhetetlen kézikönyv felöleli az összes jelenleg létező hazai és osztrák részvényekre alapított pénztípusokat, számszerint 1824 magyart, 228 horvátot és bosnyákot és 98 osztrákot. Ezen intézetekről a legapróbb részletekig kiterjeszkedő figyelemmel közli azok üzleti kimutatásait, részvényeik forgalmi értékét, az osztalék nagyságát; közli, hogy mely szövetség vagy kötelekhez tartoznak; mennyi az alaptőkéjük és az minő változá-

	Felten és Guillaume kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság Budapest, V., Vizafogó 1460. szám.	
Ólomkábelek. ⚡ Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolytikus vörösrézhuvalok, okonítvezetékek, szerelvények stb. (B/2095/619/25.)		

sokon ment át; kik az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjai, hol vannak fiókjai és kikből áll a tisztviselői kar. Legértékesebb részei a könyvnek azok a közlemények, melyekben az intézetek története az alakulástól a mai napig annak feltüntetésével van vázelve, hogy mily alapításokban vettek részt és minő nagyobb finánciális műveleteket végeztek. Ez a rész a szerkesztőség teljesen egyéni és önálló munkája. Az izlésesen kiállított munka, melyből egyetlen egy intézetnek a kimutatása sem hiányzik, a szerkesztőségénél, V Alkotmány-utca 20., vagy könyvkereskedésben 25 koronáért kapható. Érdekes és közhasznú voltánál fogva a szakköröknek, mint ezen a téren a legteljesebb munkát, a legmelegebben ajánlhatjuk.

Rádium-források. Már a nyár folyamán alkalmunk volt megemlékezni azokról a feltűnést keltő kutatásokról, melyeket Párisban élő hazánkfia, dr. Szilárd Béla, a Curie-féle laboratórium volt assistense és jelenleg a „Laboratoire de Recherches Radioactives” igazgatója, a Szt. Lukács-fürdői gyógyforrások *radioaktivitásának* megállapítása tekintetében végzett. A tudományos körök által szaktekintélynek elismert magyar tudós budapesti tartózkodása alatt körülményesen foglalkozott a Szt. Lukács-fürdő gyógyforrásainak vizsgálatával és kutatásainak eredményeképpen közli, hogy a Szt. Lukács-fürdő iszapfürdőjének forrásai 10 literenként 16.02 mg. sec. radiumemanációt, iszapja sec. radiumemanációt tartalmaz, tehát: a Szt. Lukács-fürdő iszapfürdőjének összes tényezői jelentékenyen radioaktívok. A források, az iszap és a forrásgázok radioaktivitása a vizsgálatok során oly eredményeket tüntettek fel, melyek *emanatio kapacitás tekintetében a ritkaságok közé tartoznak.* A kimutatott rendkívüli radioaktivitás is igazolja a Szt. Lukács-fürdő forrásainak évszázados gyógyeredményeit.

✠ KÜLFÖLDI HIREK. ✠

Megalakult a luxemburgi vas-szindikátus. A német nyersvas-szindikátus létesítésére irányuló törekvés végre létrejött s így a nyersvas-üzlet kilátásai lényegesen javultak. A félégyertmények belföldi forgalma különösen az év negyedik negyedét illetőleg igen jól fejlődik.

A *vasgerenda-üzletben* a legközelebbi időre szintén jó üzletmenet várható, mert a német waggongyárak nagyobb megrendeléseket kaptak.

A *sinüzlet* lefolyása normális. Az államvasutak megrendelései ugyanakkorák, mint tavaly.

A *hengerelt vas* kereslete kielégítő. A belföldi fogyasztás akkora, hogy a gyárak egyelőre nem szorulnak a külföldi megrendelésekre, s így a külföldi árak a belföldiekkel hovatovább egyenlők lesznek.

A vaspiaac hírei. Angolországban a nyersvas-üzletmenete még egyelőre kedvezőtlen. Franciaországban is csendes, mert ott a marokkói kérdés a vállalkozási kedvet megcsappantotta. Belgium sokat remél a jövőtől, mert Németország nem gyakorol nyomást a kiviteli üzletre. A hengerelt vas fogyasztói már a jövő évi szükségletüket akarják biztosítani, jóllehet, a gyárak az árakat felemelték. Amerikában az üzletmenete vonlatott, mert a trösztökre vonatkozó rendelkezések magyarázatával még nincsenek tisztában. Amerika fogyasztása egy év óta a termelőképesség 50 - 75%-ára csökkent.

Marokkói bányaiipari egyezmény A marokkói bányászindikátus (Mannesmann fivérek) és a francia Union des Mines között egyezmény jött létre a marokkói üzleti érdekeknek paritásos alapon való egyesítésére.

✠ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ✠

Anyagbeszerző-helyettes, Budapest. Köszönjük szives felvilágosítását. Annak a személyi vonatkozásnak helyt nem adunk, mert az csunya személyi atrocitás volna, aminek Ön okát nem adta s azt sem tudjuk, való-e mind? Concedáljunk, hogy Zs. A. bányamérnök ur csakugyan bányamérnök, lehet, hogy igaza van abban, hogy egy

nagy ipari vállalat kebelében volt, bár mi ezt nem tudjuk. Hogy miért vált ki onnan, ezt eddig senki se kereste... rajtunk. Legalább azt mondaná meg, miért aktuális ez éppen a mélyfúró kongresszus ötletéből? Ha baja van Zs. A. urral, intézze ezt el vele lovagiasan vagy lovagiatlanul, mi azonban csak olyan dolgokba megyünk bele, ha személyekről van szó, ha azt közérdek indokolja.

D. R. Ön figyelni munkánkat és hívünk is. Kétszeresen jól eső tudat s ez enyhíti a kedvezőtlen benyomást, amelyet levelének első sora kelt. Ha sorra akarnók venni levele minden passzusát meggyőzhetőnk arról, hogy „Apadó” s nem — mint Ön írja — *Apró* remények című hírünk is a legjobb szolgálatokat van hivatva tenni.

De mi nem kéjelgünk soha az üdicsérgetésben, nem csiklandozzuk magunkat vele. Mások dicsérjenek. Ez a meli önbecsérzetünket, vagy ahogy Bismarck mondta, akik nem szeretnek, azok féljenek minket!... Bennünk nincsen macula, emelt fővel irunk s beszélünk tehát mindenről s mindenkoron.

Ebből aztán ha eddigelé nem érezte, ezután mártudhatja is, hogy mi az oka annak, ha „A BANYA” néha nem él — ahogy Ön írja — *személyes összeköttetései*vel. „A BANYA” csak odamegy, ahol feltétlenül szivesen látják. Ez a lap minden ténykedésével hiven tükrözi vissza szerkesztőjének emelkedettebb gondolkodásmódját. Bennünket nem lehet sehonnán sem kinézni s mi bizvást tenni fogunk arról, hogy a magyar zsurnalisztikának — nem keressük okkal, vagy ok nélkül — mai szomorú megítélését legalább a mi személyünkben enyhítsük és transformáljuk. Ha hírünk dissonantiát keltett Önben s ott, ahová Önt hivatása köti, csak intezzen ott idevágó körkérdést s megfajti azt, ami Önnek talány.

Egy elvitathatlan tény. Ez a lap csinál bányászati közvéleményt. Nehéz a munkája. Óriási s eddig meg nem becsült áldozatkészséggel s lemondó tisztességgel. Illeik ezt legalább megbecsülni, de lehetne méltányolni is.

Ami a Badische Anilin & Sodafabrik dolgát illeti, lássa, mi nem űlünk fel mindjárt, más — jobban szervezett lapok esetleg soronként dotált híreinek. Innen van, hogy a jelzett hírre, noha olvastuk, nem reflektálunk egyideűleg. Ma se tesszük. Cui prodest?... kérdezhetőnk. Hígyje el, így is tulásba megyünk conservatív felfogásunkkal s kapunk mi már szemrehányásokat sokfelől azért, hogy a kakas szerepét játszszuk a deszkapallón, melynek egyik végén fellendíti magát a magasba a magánművek érdekhálózata, a másik végén mint nehez árnyék, fáradtan iparkodnak az állami művek.

Ami mi közgazdák is és komoly emberek vagyunk. Megönzetlenek is egy kicsikét. Nem adtuk el magunkat eddigelé, pedig eladódhattunk volna egynehányszor. A közérdeknek vagyunk apostolai.

Itt jut eszünkbe, hogy az apostolok mind mezitláb jártak. Nem gondolja, hogy itt az egyik oldalon ostobaságig menő naivság van és lehet, hogy egy szép napon ugy lesz, hogy csak — volt?

A szerkesztésért felelős Dr. Bischitz Béla:

Minderütt kapható! Nagy üveg K 2.40, közép üveg K 1.20, kis üveg K 0.65 árbán.

Szlovákiai sós víz

CZUKORBETEGSÉG ELLEN
 speciális gyógyital.
 KÖHÖGÉS, ST. REKEDSÉGET, IDULT GYOMOR ÉS
 HUGYSZERI BAJOKAT
 GYÖKERESEN GYÓGYÍT.

Megrendelhető a Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kivitelési R.T.-nél
 BUDAPEST. TELEFON 162-84.
 (B/227/650/44.)

Szab. villamos biztosíték
 kicserélhető betéttel.

Edy

Ha kiég, csak a betét cserélendő ki, tehát olcsóbb, mint bármely más biztosíték, mert a porcellándugó tovább használható. Nem kell javítani!

Mindenki által kezelhető! 550 Volt-feszültség és minden Ampererősségig Legkisebb rendelhető mennyiség 25 db. Minden dugó 5 tartalékbetét elszállítatik.

Árak betét nélkül.	Betétek.
Edy normal csavarmennettel 75 fill.	Edy normal betét 2-10 Amp-ig 18 fill.
Edy nagy csavarmennettel 1.55	Edy normal betét 15-40 Amp-ig 24
Mignon 30	Edy nagy betét 5-20 Amp-ig 40
	Edy nagy betét 30-60 Amp-ig 45
	Mignon betét 20

Egyedellárúsítás:
Hanak Miksánál, Budapest, V., Nádor-utca 50. sz.
 (Markó u. sarok). (E/3779/669/41)

Kérje 76. számú árjegyzékünket.

H a d e f-
 emelőgépekről.
 kézi és elektromos hajtásra.

HEINRICH de FRIES
 G. m. b. H.
 Düsseldorf 76/a. Harkorstr. 7.
 Wien VII/3. Neustiftgasse 111/26.

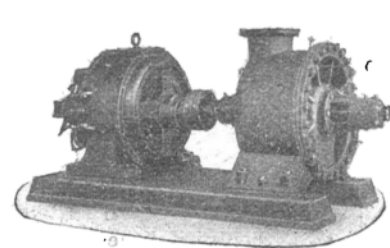
Magyarországi képviselet:
V E C S E Y J E N Ő
 okl. gépészmérnök.
 Budapest, V., Lipót-körút 24/c. sz.
 Telefon 105-48.

ERNHADT és SEHMER gépgyára Saarbrücken.
 Vezérképviselő: **FLAMM ADOLF**
 műszaki irodája és gépészeti berendezések vállalat.
 Budapest, II. kerület, Margit körút 48. szám.

Szállít: bányá- és kohógépeket, Diesel-nyersolaj-motorokat, Centrifugal- s turbo-szivattyukat, gázgenerátorokat, Briquet-sajtókat és dugattyus szivattyukat.

B/3835/614/32.

Mélyfúrások mindentéle módszer szerint.

Gewerkschaft Gute Hoffnung, Tiefbohrergesellschaft
 NIEDERBRÜCK bei Masmünster i. Elsass.

Kombinált gőzüzemű mélyfúrógép véső és gyémántfúrára a legnagyobb mélységig a „System J. Vogt“ szerint. Szabadalmazva minden nagyobb államban. — Ezzel a furási rendszerrel a legkülönbözőbb ásványok után furtunk a legnagyobb eredménnyel és pedig Németországban, Franciaországban, Olaszországban, Belgiumban, Romániában, Oroszországban és Afrikában. — Petroleumfúrárok. — Aknamélyítés fagyasztási eljárással vagy anélkül, furási tervezetek, vélemények, előtanulmányok hegyviszonyok geológiájáról a tengerentúlon is.

Sirgöny cím
 Vogt Niederbruck. Hivatal Masmünster.
 Telefon-szám 9.

(B. 101. 101. 11)

Magyar királyi Államvasutak.
225605—311. sz.

A m. kir. államvasutak téli menetrendje 1911-12. évre.

A magy. kir. államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon I. évi október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben lévő nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A budapest keleti p. u. — bruck—királyhídi vonalon.

A Budapest keleti p. udvarról reggel 7 óra 25 perckor Győr, Fehring-féld induló gyorsvonat Torbágyon nem fog megállani. Kőér-berek megállóhelyen a személyszállító vonatok megállása megszűntetik.

A szabadkai-bátaszéki vonalon egy új, alternatív módon közlekedő, személyvonatpár helyeztetik forgalomba, mely november hó 1-től február hó 14-ig Bátaszékről reggel 6 óra 50 perckor fog indulni és Szabadkára délelőtt 8 óra 31 perckor fog érkezni, ill. Szabadkáról délután 4 óra 47 perckor fog indulni és Bátaszékre este 6 óra 50 perckor fog érkezni. A február hó 15-től október hó 31-ig terjedő időszakban azonban az említett vonat Bátaszékről délelőtt nyolc óra 2 perckor fog indulni és Szabadkára délelőtt 9 óra 35 perckor fog érkezni, illetve Szabadkáról este 6 óra 21 perckor fog indulni és Bátaszékre este 8 óra 5 perckor fog érkezni.

A budapest keleti p. — ruttkai vonalon.

A Budapest keleti p. udvarról délután 2 óra 20 perckor in-

duló, Pécelig közlekedő helyi személyvonat forgalma kiterjesztetik Hatvanig, ahová délután 4 óra 21 perckor fog érkezni. A Budapest keleti p. udvarról délután 2 óra 30 perckor induló, jelenleg Hatvanig közlekedő helyi személyvonat csak Pécelig fog közlekedni.

Az aszód — bataszégyarmat—losonci vonalon.

Az aszódról jelenleg 9 óra 16 perckor Losonc felé induló vegyesvonat Aszódra csak 9 óra 48 perckor fog indulni s így Aszódon csatlakozik a Budapest keleti p. udvarról délelőtt 8 óra 10 perckor Hatvan felé induló személyvonathoz.

A sátoraljaihely—legénye—alsóimihály—kassai vonalon.

A sátoraljaihelyről jelenleg este 7 óra 35 perckor Kassára érkező személyvonat már este 7 óra 2 perckor fog Kassára érkezni, miáltal ott csatlakozást nyer a Kassáról este 7 óra 10 perckor Pop-rád—Felka felé induló gyorsvonathoz.

A püspökhatány—körösmezői vonalon.

A Budapest, ill. Püspökhatány felől Körösmezőre jelenleg 8 óra 37 perckor este érkező vonat már 7 óra 42 perckor este fog Körösmezőre érkezni és ott csatlakozást nyer az osztrák Államvasutak vonatához Stanislau felé.

A debrecen—nagylyta—vértesi vonalon.

A debrecenből jelenleg délelőtt 9 óra 10 perckor induló és Nagylyta—Vértésre délelőtt 10 óra 45 perckor érkező vegyesvonat Debrecenből már reggel 7 óra 4 perckor fog indulni és Nagylyta—Vértésre délelőtt 8 óra 20 perckor fog érkezni.

(Folyt.)

Delelőtt				Délután			
A vonatok indulása Budapest keleti p.-u.-ról. Érvényes 1911. november hó 8-tól.							
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	perc
1110	5	45	szv.	Balatonszörény, (Tapolca)	612	12	20
310	5	50	"	Hatvan	1008	12	20
22	6	20	"	Bicske	514	12	30
302	6	25	gyv.	Ruttkai, Poprád-Felka	10	12	35
8	6	40	szv.	Wien, Graz, Sopron	914	12	50
1502	6	45	gyv.	Kassa, Csorba	1504	12	50
1508	6	55	szv.	Kassa, Csorba	316	1	35
1002	7	00	gyv.	(Fiume, Torino, Róma)	1304	1	40
602	7	05	"	(Pécs, Vinkovce)	604	2	00
906	7	10	"	Arad, Brassó	4	2	05
402	7	20	"	Belgrád, Sofía, Sarajevo (Stry, Lemberg)	404	2	15
1302	7	25	"	(Máramarossziget)	916	2	20
312	7	30	szv.	(Fehring, Graz, Triest)	318	2	20
908	7	45	"	Gödöllő	320	2	30
608	8	00	"	(Belgrád, Sofía, Vinkovce)	26	2	30
406	8	10	"	Arad, Brassó	512	2	40
503	8	20	"	Munkács, Lawoczne	1202	2	45
1906	8	25	"	Kolozsvár, Brassó	1902	2	55
806	8	35	"	Tapolca, Eszék, Bród	304	3	00
1106	8	55	"	Ruttkai, Berlin	904	3	20
2	9	20	gyv.	(Máramarossziget, Stanislau)	1022	3	30
24	11	55	szv.	Wien, Sopron, Bicske	15	4	25
					328	4	25
					308	5	55
					1004	6	15
					510	6	15
					326	6	25
					928	6	40
					912	6	45
					616 ¹⁾	6	55
					28	7	00
					1708	7	10
					882	7	35
					1006 ²⁾	7	40
					1508	8	00
					910	8	00
					1908	8	25
					334	8	40
					518 ³⁾	9	05
					1308	9	15
					610	9	50
					1510	10	00
					356	10	05
					912	10	10
					1010	10	25
					408	11	25
					958	11	25
					614	11	25
					422	11	35

A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról Délután

880 | 7:05 | szv. | Gödöllő

Delelőtt				Délután			
A vonatok érkezése Budapest keleti p.-u.-ra. Érvényes 1911. november hó 8-tól.							
vonat-szám	óra	perc	honnan	vonat-szám	óra	perc	honnan
899	5	10	vv.	323	12	10	szv.
645	5	20	szv.	1201	12	15	gyv.
899	5	30	szv.	61	12	30	szv.
1905	5	30	"	919	12	45	"
909	5	45	"	501	12	50	gyv.
909	5	45	"	903	1	00	"
19	5	55	"	401	1	05	"
818	6	00	"	7	1	10	szv.
17	6	05	"	601	1	25	gyv.
1707	6	15	"	1	1	30	"
11	6	25	"	1901	1	40	"
407	6	30	"	1301	2	10	"
1007	6	50	"	326	2	15	szv.
815	6	50	"	1501	2	30	gyv.
1505	7	00	"	827	4	20	szv.
1805	7	10	"	329	5	25	szv.
509	7	20	"	15	6	25	szv.
911	7	25	"	8	6	35	gyv.
817	7	30	"	507	6	40	szv.
819	7	40	"	421	6	55	szv.
21	7	45	"	907	7	20	szv.
1008	8	00	gyv.	607	7	25	"
1509	8	15	szv.	505	7	35	"
1021	8	20	szv.	25	7	45	"
515	8	35	szv.	405	8	00	"
821	8	45	szv.	1009	8	05	"
13	9	20	"	1706	8	20	"
807	9	25	"	9	8	45	"
1005 ⁴⁾	9	35	gyv.	1507	8	50	"
913	9	55	szv.	27	9	00	"
5	10	05	gyv.	381	9	10	"
408	10	20	szv.	593	9	20	gyv.
23	10	45	"	29	9	28	szv.
605	11	25	gyv.	1001	9	35	gyv.
				603	9	35	"
				916	9	45	szv.
				405	9	55	gyv.
				905	10	00	"
				1308	10	10	"
				333	10	25	szv.
				517	10	35	szv.
				1608	10	50	gyv.
				1907	10	55	szv.

1) Fiuméről Adony — Pozsán-
bölcszigetig csak február 15-től köz-
lekeddik.
2) Csak hétfőn közlekedik.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra Délután

611¹⁾ | 4:40 | szv. | Tápiószentmárton
613 | 5:00 | " | Nagykovács
811 | 5:30 | " | Gödöllő
917 | 6:17 | " | Kunzentmiklós-Tass

1911. évi 1709 szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A nagyági magyar királyi bányaműigazgatóság közhírré teszi, hogy az 1912-ik évre szükséges irodai szerek és nyomtatványok szállításának biztosítására folyó évi

december 28-ik napján d. e. 10 órakor

Nagyágon az igazgatósági irodában, zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Szállítandó cikkek a következők:

I. Irodai szerek:

1. Tintatartó.	6 drb.
2. Milly-gyertya 3-as számu	25 kg.
3. Fogalmazó papír	2000 iv.
4. Fehér irodai papír (vastag)	2000 iv.
5. Itatós papír	100 iv.
6. Sorvezető	25 drb.
7. Iratkapocs	2 doboz.
8. Szénpapír írógéphez	200 iv.
9. Itatós papír, nyomó	12 drb.
10. 3. mm. vastag fehér karton papiros.	12 tábla.

II. Nyomtatványok:

1. Anyagfelhasználási kimutatás.	150 iv 400/250 mm. n.
2. Alapbérjegyzék.	100 iv 340/210 mm. n.
3. Anyagkiadási napló	400 iv 470/300 mm. n.
4. Elbocsátvány	200 iv 340/207 mm. n.
5. Gyógyutalvány	500 iv 340/210 mm. n.
6. Magtári jegyzék	200 iv 497/350 mm. n.
7. Magtári bárca	1000 db. 260/210 mm. n.

8. Munkaszakkönyv	300 iv 420/260 mm. n.
9. Napszámberjegyzék	300 iv 400/250 mm. n.
10. Szakmánybérjegyz.	500 iv 470/300 mm. n.
11. Szakmánykönyv	500 iv 470/300 mm. n.
12. Szertári ártáblázat	100 iv 340/210 mm. n.
13. Szertári napló	100 iv 400/250 mm. n.
14. Üzemi eredmények jelentése, küliv.	100 iv 400/250 mm. n.
15. Üzemi eredmények jelentése, beliv	50 iv 400/250 mm. n.
16. Ércelőkészítési jel.	50 iv 400/250 mm. n.
17. Jent. összevonata	50 iv 400/250 mm. n.
18. Kovács számla.	50 iv 240/210 mm. n.
19. Bérfizetési táblázat	300 iv 497/350 mm. n.
20. Bérsommázat	50 iv 468/300 mm. n.
21. Erdélyi naptár.	20 db.
22. Irodai nagy falí n.	10 db.
23. Hivatalos levélboríték 210/135 mm. nagyság, felirattal 3000 drb.	
24. Hivatalos levélboríték 210/135 mm. nagyság, más felirattal 500 drb.	
25. Hivatalos levélboríték 230/150 mm. nagyság, felirattal 200 drb.	

Ajánlatok ivenként egy koronás, a netaláni mellékletek pedig egyenként és ivenként 30 filléres bélyeggel látandók el s „Ajánlat az 1709 számú versenytárgyaláshoz“ felirással és az ajánlattevő nevével és lakásának jelzésével ellátott pecséttel lezárt borítékban a nagyági m. kir. bányaműigazgatósághoz címezve 1911. évi december hó 20-ig bezárólag benyújtandók.

Az ajánlatokkal egyidejűleg külön csomagban az ajánlott irodai szerekből minták küldendők.

A pályázatra kiírt irodai szereket és nyomtatványokat nyertes pályázó köteles lesz 1912. évi január hó 25-ig bérmentve beszállítani.

Ugy az ajánlott irodai szerek mindenikének, valamint a nyomtatványok és az azokhoz használandó papiranyagok magyarországi származása, illetve gyártása, kétséget kizáró módon hitelesen igazolandó és ezen igazolvány is, ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, az ajánlathoz melléklendő.

A nyomtatvány-minták csak a pályanyertes cégnek lesznek megküldve. Bánatpénzül az ajánlott anyag értékének 5 (öt) százaléka akár készpénzben, akár pedig elfogadható, állami letétekre alkalmas értékpapirokban, az ajánlattal egyidőben — hivatkozással ezen hirdetménynek számára, — a nagyági m. kir. bányamű pénztárának küldendő be.

Minden ajánlattevő ajánlatában kijelenteni tartozik, hogy ezen hirdetményhez tartozó feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül alávetni köteles.

Azon pályázók, kik az alantírt bányaműigazgatósággal üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez cégük tartozik.

Alantírt bányaműigazgatóság, illetve a nagyméltósági m. kir. pénzügyminisztérium fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, az ajánlott árra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállítandó anyagokat megoszthassa, esetleg valamennyi ajánlat mellőzésével új versenytárgyalást tűzhessen ki.

Nagyág, 1911. évi november hó 14-én.

M. kir. bányaműigazgatóság.

1911. évi 3704. szám.

Versenyfárgyalási hirdetés.

A selmebányai magyar királyi bányaigazgatóság kerületéhez tartozó bányaműveknek 1912. évben előreláthatólag

hétszázhusz (720) métermázsa kétszer finomított égő repceolajra

lesz szüksége, amelynek szállítását nyilvános versenyfárgyalás útján kívánjuk biztosítani.

Hogy ezen repceolaj-mennyiség az egyes hivatalok között miképen oszlik meg, illetőleg mely vasuti állomásra s mily mennyiségben lesz szállítandó, az a szállítási feltételekben van részletesen megírva.

Az ajánlatok ivenként egy koronás, a netaláni mellékletek pedig ugyancsak ivenként 30 filléres bélegjeggyel látandók el s „**Ajánlat repceolaj szállítására**“ felirással és az ajánlattevő nevével és lakásának jelzésével ellátott pecséttel lezárt borítékban a magyar királyi bányaigazgatóságnak Selmebánya címezve

1911. évi december hó 17-én este 6 óráig

bezárólag benyújtandók és az ajánlattal egyidejűleg külön csomagban az ajánlott olajból két üvegben 1—1 kg. minta küldendő be. Ezek egyike a vegyelemzéshez használtatik föl, a másik pedig megőriztetik s az egyes szállitmányok minőségének ellenőrzésére szolgál.

Az ajánlatok felbontása és a versenyfárgyalás **december hó 20-án déli előtt 10 órától** kezdődőleg alulírott bányaigazgatóságnál fog megtartatni, az ajánlatok fölött végérvényesen azonban a nagyméltóságú magyar királyi pénzügyminisztérium dönt. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Bánatpénzül az ajánlott repceolaj értékének öt (5) százaléka teendő le, még pedig akár készpénzben, akár biztosítékul elfogadható értékpapirokban. Ez a bánatpénz — hivatkozással erre a hirdetésre — a selmebányai magyar királyi bányakerületi főpénztárnál vagy bármely magyar királyi állampénztárnál (adóhivatalnál) teendő le s az ajánlathoz a bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, esetleg a postai föladó vevény csatolandó; **magát a bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.**

Ezen versenyfárgyalási hirdetéshez a részletes szállítási feltételek külön adatnak ki s azok a hivatalos órák alatt alulírt bányaigazgatóság irodájában megtekinthetők s kívánatra ki is adatnak. Minden ajánlattevőnek ki kell jelentenie ajánlatában azt, hogy ezeket a föltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőknek fogadja el.

Azok a pályázók, kik az alulírt bányaigazgatósággal üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak szállítási képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Fentartjuk magunknak azt a jogot, hogy a heérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhassunk.

Selmebánya, 1911. november hó.

M. kir. bányaigazgatóság.